

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 4.3.2013
COM(2013) 109 final

2013/0065 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

**w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, traktatu WIPO o artystycznych
wykonaniach audiowizualnych**

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Przedkładając niniejszy wniosek w sprawie decyzji Rady, Komisja ma na celu uzyskanie upoważnienia od Rady do podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, traktatu WIPO o artystycznych wykonaniach audiowizualnych przyjętego w Pekinie dnia 24 czerwca 2012 r. (zwanego dalej „traktatem pekińskim”).

W traktacie pekińskim ustanowiono szereg nowych międzynarodowych zasad służących zapewnieniu odpowiedniej ochrony i wynagrodzenia artystom wykonawcom audiowizualnym, tj. artystom wykonawcom, takim jak aktorzy, muzycy lub tancerze, których artystyczne wykonania zostały włączone do utworów audiowizualnych (np. do filmu lub programu telewizyjnego).

Traktat stanowi istotny krok w kierunku międzynarodowej ochrony praw pokrewnych i jest pierwszym wielostronnym instrumentem przyjętym w tej dziedzinie od 1996 r. Zapewnia on długo oczekiwaną aktualizację ochrony artystów wykonawców audiowizualnych na poziomie międzynarodowym i unowocześnia tę ochronę, uznając prawa artystów wykonawców w środowisku cyfrowym. Dzięki temu wypełnia on lukę w ochronie praw artystów wykonawców, która istniała od 1996 r., kiedy przyjęto Traktat WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach (zwany dalej WPPT).

WPPT, do którego Unia Europejska przystąpiła w 2000 r., zapewnił międzynarodową ochronę praw autorskich i niektórych posiadaczy praw pokrewnych, w ramach której po raz pierwszy uwzględniono rozwój gospodarczy i techniczny środowiska cyfrowego. Wówczas nie było jednak możliwe osiągnięcie porozumienia co do włączenia w zakres tych instrumentów ochrony artystów wykonawców w odniesieniu do ich artystycznych wykonań utrwalonych w utworach audiowizualnych (WPPT obejmuje jedynie prawa artystów wykonawców związane z ich artystycznymi wykonaniami utrwalonymi w fonogramach).

Konferencja dyplomatyczna odbyła się w Genewie w dniach od 7 do 20 grudnia 2000 r., ale członkowie WIPO nie mogli osiągnąć porozumienia co do tekstu nowego traktatu. Niepowodzenie konferencji dyplomatycznej z 2000 r. spowodowało zawieszenie prac na ponad dziesięć lat. W czerwcu 2011 r. na 22. posiedzeniu Stałego Komitetu WIPO ds. Prawa autorskiego i Praw Pokrewnych osiągnięto wstępne porozumienie co do głównej kwestii, która nie została rozwiązana w 2000 r., czyli postanowienia dotyczącego przeniesienia praw artystów wykonawców na producentów utworów audiowizualnych. Następnie, podczas swojego 40. posiedzenia w październiku 2011 r. Zgromadzenie Ogólne WIPO podjęło decyzję o wznowieniu konferencji dyplomatycznej, która została zawieszona w 2000 r. Wznowiona konferencja dyplomatyczna odbyła się w Pekinie w dniach od 20 do 26 czerwca 2012 r. i doprowadziła do przyjęcia traktatu dnia 24 czerwca 2012 r.

Decyzją z dnia 7 listopada 2000 r. Komisja została upoważniona przez Radę do prowadzenia negocjacji w celu przyjęcia instrumentu służącego ochronie praw artystów wykonawców w odniesieniu do ich artystycznych wykonań audiowizualnych. Dnia 18 czerwca 2012 r. Rada zaktualizowała wytyczne negocjacyjne załączone do decyzji, tak by uwzględnić zmiany w dorobku prawnym UE w zakresie praw autorskich po 2000 r. (przyjęcie dyrektywy 29/2001/WE w sprawie praw autorskich w społeczeństwie informacyjnym) oraz wznowienie konferencji dyplomatycznej w Pekinie w dniach od 20 do 26 czerwca 2012 r.

Konferencja dyplomatyczna w Pekinie przyjęła traktat w dniu 24 czerwca 2012 r.

Na zakończenie konferencji dyplomatycznej Unia Europejska podpisała akt końcowy konferencji dyplomatycznej. Parlament Europejski został poinformowany o wynikach konferencji dyplomatycznej podczas spotkania Komisji Prawnej w dniu 9 lipca 2012 r.

2. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

Unia Europejska bardzo aktywnie uczestniczyła w kształtowaniu postanowień traktatu pekińskiego, aby zapewnić artystom wykonawcom audiowizualnym poziom ochrony zgodny z dorobkiem prawnym UE, a także umożliwić europejskim artystom wykonawcom audiowizualnym korzystanie z takiego samego poziomu ochrony na poziomie międzynarodowym, z jakiego korzystają oni zgodnie z prawodawstwem UE. W istocie większość kwestii objętych traktatem została już zharmonizowana na poziomie UE.

Wiele postanowień traktatu pekińskiego jest wzorowanych na postanowieniach WPPT z 1996 r. Ponadto te dwa traktaty mają zasadniczo taką samą strukturę. Z ochrony na mocy traktatu pekińskiego skorzystają artyści wykonawcy, którzy są obywatelami państw sygnatariuszy traktatu lub których miejscem zwykłego pobytu jest jedno z państw sygnatariuszy.

Ochrona jest przyznawana na podstawie traktowania narodowego, co oznacza, że każde państwo zapewnia artystom wykonawcom (obywatelom innego państwa) takie traktowanie, jakie zapewnia swoim obywatelom w odniesieniu do przyznanych traktatem praw wyłącznych oraz prawa do godziwego wynagrodzenia. Zakres traktowania narodowego może zostać ograniczony w odniesieniu do niektórych praw na podstawie szczególnych postanowień traktatu.

Traktat przewiduje, że niezależnie od praw majątkowych, a nawet po przekazaniu tych praw, artysta wykonawca posiada pewne autorskie prawa osobiste w odniesieniu do swoich artystycznych wykonań na żywo lub artystycznych wykonań utrwalonych w formie audiowizualnej.

W odniesieniu do praw majątkowych traktat przyznaje artystom wykonawcom wyłączne prawa w odniesieniu do ich nieutrwalonych i utrwalonych artystycznych wykonań.

Jeżeli chodzi o nieutrwalone artystyczne wykonania, artystom wykonawcom przysługuje prawo zezwalania na nadawanie, publiczne komunikowanie oraz utrwalanie ich nieutrwalonych artystycznych wykonań.

W odniesieniu do artystycznych wykonań utrwalonych w formie audiowizualnej artystom wykonawcom przysługuje prawo zezwalania na ich bezpośrednie lub pośrednie zwielokrotnianie, wprowadzanie do obrotu oraz na najem publiczności w celach zarobkowych oryginału lub zwielokrotnionych egzemplarzy ich artystycznych wykonań (nawet po wydaniu zezwolenia na ich wprowadzanie do obrotu).

Artystom wykonawcom przysługuje wyłączne prawo zezwalania na publiczne udostępnianie ich artystycznych wykonań (np. pobieranie z internetu filmu zawierającego ich artystyczne wykonanie). Traktat przyznaje artystom wykonawcom prawo zezwalania na nadawanie i publiczne komunikowanie ich artystycznych wykonań. Umawiające się Strony mogą zastąpić to prawo prawem do godziwego wynagrodzenia lub też mogą wprowadzić odstępstwo od tego prawa.

W odniesieniu do przekazania praw Umawiające się Strony mają pełną swobodę w zakresie uregulowania tej kwestii. Mogą one postanowić na przykład, że z chwilą gdy artysta wykonawca wyraził zgodę na utrwalenie artystycznego wykonania, jego wyłączne prawa zostają przeniesione na producentów, chyba że przewidziano inaczej w umowie między artystą wykonawcą a producentem. W żadnym jednak przypadku postanowienie to nie

nakłada na Umawiające się Strony jakiegokolwiek zobowiązania do zapewnienia automatycznego przekazania.

Podobnie jak w WPPT również w traktacie pekińskim przewidziano możliwość wprowadzenia w ustawodawstwach krajowych tych samych ograniczeń lub wyjątków w odniesieniu do ochrony artystów wykonawców, jakie istnieją w tych ustawodawstwach krajowych w związku z ochroną praw autorskich do utworów literackich i artystycznych, zgodnie z tzw. „testem trzech kroków”. Podobnie jak WPPT nowy traktat również zobowiązuje Umawiające się Strony do zapewnienia właściwej ochrony prawnej oraz skutecznych środków prawnych przeciwko obchodzeniu technicznych środków ochrony stosowanych przez artystów wykonawców w związku z wykonywaniem ich praw, a także do zapewnienia odpowiednich i skutecznych środków prawnych przeciwko usuwaniu lub zmianie podanych w formie elektronicznej informacji o zarządzaniu prawami, które zostały dołączone do artystycznego wykonania utrwalonego w formie audiowizualnej. Czas ochrony wynosi co najmniej pięćdziesiąt lat od momentu utrwalenia w formie audiowizualnej.

Ostatnia część traktatu składa się ze zwykłych postanowień administracyjnych i proceduralnych, które również w znacznym stopniu opierają się na odpowiednich postanowieniach WPPT.

Traktat zawiera także kilka wspólnych oświadczeń, a niektóre z nich (powiązanie traktatu z WPPT i Porozumieniem w sprawie handlowych aspektów własności intelektualnej, definicja artysty wykonawcy, techniczne środki ochrony w odniesieniu do ograniczeń i wyjątków) były przedmiotem szczegółowych negocjacji w trakcie konferencji dyplomatycznej w 2012 r.

Artykuł 23 traktatu pekińskiego stanowi, że Unia Europejska może stać się stroną traktatu, jeżeli podczas konferencji dyplomatycznej oświadczy, że jest właściwa w sprawach uregulowanych traktatem i ma w tym zakresie własne prawodawstwo wiążące wszystkie jej państwa członkowskie oraz że, zgodnie ze swymi wewnętrznymi regułami proceduralnymi, jest należycie upoważniona do zostania stroną traktatu. Komisja została należycie upoważniona przez Radę do prowadzenia negocjacji i w związku z tym upoważnieniem Unia Europejska złożyła wspomniane oświadczenie podczas konferencji dyplomatycznej w Pekinie. Kolejnym krokiem powinno być podpisanie traktatu przez Unię Europejską na podstawie decyzji Rady wydanej na mocy art. 218 ust. 5 TFUE.

Komisja ocenia wyniki negocjacji jako satysfakcjonujące i zwraca się do Rady o upoważnienie do podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, traktatu WIPO o artystycznych wykonaniach audiowizualnych przyjętego w Pekinie w dniu 24 czerwca 2012 r.

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, traktatu WIPO o artystycznych wykonaniach audiowizualnych

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114 w powiązaniu z art. 218 ust. 5,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 7 listopada 2000 r. Rada upoważniła Komisję do prowadzenia negocjacji w ramach Światowej Organizacji Własności Intelektualnej w celu zapewnienia udziału Wspólnoty Europejskiej w konferencji dyplomatycznej, która odbyła się w Genewie w dniach od 7 do 20 grudnia 2000 r. w celu opracowania instrumentu ochrony praw artystów wykonawców do ich artystycznych wykonania audiowizualnych.
- (2) Negocjacje zostały pomyślnie zakończone na wznowionej konferencji dyplomatycznej, która odbyła się w Pekinie w dniach od 20 do 26 czerwca 2012 r., a traktat pekiński WIPO o artystycznych wykonaniach audiowizualnych został przyjęty w dniu 24 czerwca 2012 r.
- (3) Traktat ustanawia szereg nowych postanowień międzynarodowych w dziedzinie praw pokrewnych, których celem jest zapewnienie odpowiedniej ochrony i wynagrodzenia artystów wykonawców audiowizualnych.
- (4) Traktat jest otwarty do podpisu przez każdą uprawnioną stronę w terminie jednego roku od jego przyjęcia. Traktat powinien zatem zostać podpisany w imieniu Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem jego zawarcia w późniejszym terminie,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym zatwierdza się podpisanie traktatu pekińskiego WIPO o artystycznych wykonaniach audiowizualnych w imieniu Unii, z zastrzeżeniem zawarcia wspomnianego traktatu w późniejszym terminie.

Tekst traktatu, który ma zostać podpisany, jest załączony do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Sekretariat Generalny Rady ustanawia instrument przekazujący pełne uprawnienia do podpisania traktatu, z zastrzeżeniem jego zawarcia, osobie lub osobom wskazanym przez Komisję Europejską.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja wchodzi w życie w dniu jej przyjęcia.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*